

Can We Enjoy the Cosby Show, Carlebach tunes and Richard Wagner?

- The Talmudic Paradigm of Elisha ben Abuya

1. Babylonian Talmud Eruvin 13b	תלמוד בבלי מסכת עירובין דף יג עמוד ב
<p>Rabbi Aba said in the name of Shmuel: For three years Bet Shammai and Bet Hillel disagreed, these said "Halakha is like us" and those said "Halakha is like us." A Divine Voice exclaimed: "These and those are the words of the living G-d, and Halakha is like Bet Hillel." Given that both are the words of the living G-D, why did Bet Hillel deserve to have halakha established according to them? Because they are gentle and modest, and taught their own words and those of Bet Shammai.</p>	<p>אמר רבי אבא אמר שמואל: שלש שנים נחלקו בית שמאי ובית הלל, הללו אומרים הלכה כמותנו והללו אומרים הלכה כמותנו. יצאה בת קול ואמרה: אלו ואלו דברי אלהים חיים הן, והלכה כבית הלל. וכי מאחר שאלו ואלו דברי אלהים חיים מפני מה זכו בית הלל לקבוע הלכה כמותן - מפני שנוחין ועלובין היו, ושונקין דבריהן ודברי בית שמאי.</p>
2. Tosefta Hagiga 2:3-4	תוספתא מסכת חגיגה (ליברמן) פרק ב הלכה ג-ד
<p>Four entered the pardes (orchard): Ben Azzai, Ben Zoma, Aher, and Rabbi Akiva One gazed and perished, one gazed and was smitten, one gazed and cut the shoots, and one went up whole and came down whole....</p> <p>Elisha gazed and cut the shoots, about him Scripture says "Let not your mouth lead you into sin (Qoh. 5:5)"...</p>	<p>ארבעה נכנסו לפרדס בן עזי ובן זומא אחר ור' עקיבא אחד הציץ ומת אחד הציץ ונפגע אחד הציץ וקיצץ בנטיעות ואחד עלה בשלום וירד בשלום בן עזי הציץ ומת עליו הכת' אוי יקר בעיני ה' המותה לחסידיו בן זומא הציץ ונפגע עליו הכת' אוי דבש מצאת אכול דיך וגוי אלישע הציץ וקיצץ בנטיעות עליו הכת' אומי אל תתן את פיך לחטיא את בשריך וגוי ר' עקיבא עלה בשלום וירד בשלום עליו הכת' אוי משכני אחריך נרוצה וגוי</p>
3. Jerusalem Talmud Hagiga 2:1 translation, Dr. Jeff Rubenstein <i>Talmudic Stories</i>	תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת חגיגה פרק ב
In Life	
<p>Rabbi Meir was sitting and expounding in the academy in Tiberias. His Master Elisha passed by riding on a horse on the Sabbath. They came and said to Rabbi Meir, "Behold your master is outside." He ceased his homily and went out to him... (Elisha) said to him, "What else were you expounding?" he</p>	<p>רבי מאיר הוה יתיב דרש בבית מדרשא דטיבריה עבר אלישע רביה רכיב על סוסיא ביום שובתא אתון ואמרין ליה הא רבך לבר פסק ליה מן דרשה ונפק לגביה א"ל מה</p>

said to him, "Gold or glass cannot match its value (Job 28:17)." He said to him, "And how did you begin it?" He said, "The words of Torah are as difficult to acquire as vessels of gold and as easy to lose as vessels of glass. But just as if vessels of gold and vessels of glass are broken one can return (lahazor) and make them vessels as they were, so a sage who forgets his Torah can return (lahazor) and learn it as at the beginning." He said to him, "Enough Meir, the Sabbath limit is up to this point." He said to him, "How did you know this?" He said to him, "From the steps of my horse which I have been counting. And he has walked two thousand cubits." He said to him, "You have all this wisdom, yet you do not repent (hazar)?" He said to him, "Once I was passing by the Holy of Holies, riding on my horse on Yom Kippur that fell on a Sabbath. I heard a heavenly voice come out of the Holy of Holies and say, 'Return rebellious children (Jer. 3:22)—except Elisha ben Abuya, for he knew my power and rebelled against me.'

הויתה דרש יומא דין... א"ל ומה הייתה דורש תובן א"ל [איוב כח יז] לא יערכנה זהב וזכוכית א"ל ומה פתחת ביה א"ל דברי תורה קשין לקנות ככלי זהב ונוחין לאבד ככלי זכוכית ומה כלי זהב וכלי זכוכית אם נשתברו יכול הוא לחזור ולעשותן כלים כמו שהיו אף תלמיד חכם ששכח תלמודו יכול הוא לחזור וללמדו כתחילה א"ל דייך מאיר עד כאן תחום שבת א"ל מן הן את ידע א"ל מן טלפי דסוסי דהוינא מני והולך אלפיים אמה א"ל וכל הדא חכמתא אית ביך ולית את חזר בך א"ל לית אנא יכיל א"ל למה א"ל שפעם אחת הייתי עובר לפני בית קודש הקדשים רכוב על סוסי ביה"כ שחל להיות בשבת ושמעתי בת קול יצאה מבית קודש הקדשים ואומרת שובו בנים חוץ מאלישע בן אבויה שידע כחי ומרד בי

Investigate 2 questions : Elisha/Aher and his work

- a former great who also does bad things: do we judge them as bad because of the bad that he did? Can we partially excuse his downfalls because of the greatness of his contributions?
- can one separate the art from the artist? If we judge the artist badly and want to reject him, do we also have to reject the art? To what extent is the art muddled by the identity of its creator?

Babylonian Talmud Hagiga 15b translation, Dr. Jeff Rubenstein <i>Talmudic Stories</i>						
Makhloket or process?		After Death		Accept	Reject	Compare/contrast to other cases.
Stage 1: Limbo	4	When Aher died, they (the angels?) said, "Let him not be punished and let him not enter the world to come. Let him not be punished since he studied Torah. Let him not enter the world come since he sinned.	כי נח נפשיה דאחר אמרי: לא מידן לידייניה, ולא לעלמא דאתי ליתי. לא מידן לידייניה - משום דעסק באורייתא, ולא לעלמא דאתי ליתי - משום דחטא.	Uncondemnable	Unredeemable	
Stage 2: Purgatory	5	Rabbi Meir said, "When I die I shall cause smoke to rise from the grave." When Rabbi Meir died, smoke rose up from Aher's grave.	אמר רבי מאיר: מוטב דלידייניה וליתי לעלמא דאתי, מתי אמות ואעלה עשן מקברו. כי נח נפשיה דרבי מאיר סליק קוטרא מקבריה דאחר.	Punish in order to redeem	Strict punishment! long burning!	

Stage 3: Redemption	6	Rabbi Yohanan said, "Is it a mighty deed to burn one's master with fire? One was among us, and yet we cannot save him? If I were to take him by the hand, who would tear him away from me? When I die I will extinguish the smoke from his grave." When Rabbi Yohanan died, the smoke ceased from the grave of Aher. (The eulogizer said of him [Yohanan], "Even the guard of the gate [of Gehenom] could not stand before you, our master.")	אמר רבי יוחנן : גבורתא למיקלא רביה? חד הוה ביננא ולא מצינן לאצוליה. אי נקטיה ביד - מאן מרמי ליה, מאן? אמר : מתי אמות ואכבה עשן מקברו! כי נח נפשיה דרבי יוחנן - פסק קוטרמא מקבריה דאחר. פתח עליה ההוא ספדנא : אפילו שומר הפתח לא עמד לפניך, רבינו.	Loyalty redeems!	Without R. Yohanan he would continue to burn!	
On Earth: Condemnation/ Punishment then forgiveness	7	The daughter of Aher came before Rabbi [Yehudah HaNasi]. She said to him, "My master, support me." He said to her, "My daughter, whose daughter are you?" She said to him "The daughter of Aher." He said, "Is there still his seed in the world? <i>He has no offspring or descendant among his people, no survivor where he once lived (Job 18:19)</i> " She said to him, "My master, Remember his Torah and do not remember his deeds." Fire came down from heaven and tried to burn Rabbi, Rabbi wept and said, "If this [happens] for those who dishonor her (Torah), how much the more so for those who respect her?"	בתו של אחר אתיא לקמיה דרבי, אמרה ליה : רבי, פרנסני. אמר לה : בת מי את? - אמרה לו : בתו של אחר אני. אמר לה : עדיין יש מזרעו בעולם? והא כתיב לא ניח לו ולא נכד בעמו ואין שריד במגוריו! - אמרה לו : זכור לתורתו ואל תזכור מעשיו. מיד ירדה אש וסכסכה ספסלו של רבי. בכה ואמר רבי : ומה למתגנין בה - כך, למשתבחין בה - על אחת כמה וכמה.	Divine fire demands mercy!	His daughter(!) is poor and suffering and then told she deserves it!	

			Ibid 15a-b translation, Dr. Jeff Rubenstein <i>Talmudic Stories</i>	Accept	Reject	How is this case special? Compare/contrast to other cases.
		Torah				
8.		How did Rabbi Meir learn Torah from Aher? Did not Rabbah bar bar Hanna say that Rabbi Yohanan said, "What is the meaning of <i>For the lips of a priest guard knowledge and men seek rulings from his mouth; for he is a malakh (messenger/angel) of the Lord of hosts (Malakhi 2:7)</i> ? If the master is similar to the "malakh of the Lord of Hosts," then they should seek Torah from his mouth, and if not, do not seek Torah from his mouth."	ורבי מאיר היכי גמר תורה מפומיה דאחר? והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: מאי דכתיב כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא, אם דומה הרב למלאך ה' צבאות - יבקשו תורה מפיהו. ואם לאו - אל יבקשו תורה מפיהו!			
9		Resh Lakish said, "Rabbi Meir found a verse and expounded it: <i>Incline your ear and listen to the words of the sages; pay attention to my wisdom (Prov. 22:17)</i> It does not say "to their wisdom" but "to my wisdom"	- אמר ריש לקיש: רבי מאיר קרא אשכח ודרש הט אזנך ושמע דברי חכמים ולבך תשית לדעת. לדעתם לא נאמר, אלא לדעתי.			
10.		Rabbi Hanina said, "From here: <i>Take heed, daughter, and note, incline your ear; forget your people and your father's house (Ps. 45:11).</i> "	רב חנינא אמר מהכא: שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך וגו'.			
11.		(The verses contradict each other! There is no difficulty. One is about a gadol, one about a katan.)	קשו קראי אהדדי! - לא קשיא, הא - בגדול, הא - בקטן.			
12		When Rav Dimi came up [from Israel] he said, "The say in the West (Israel), Eat the date and throw the peel away.	כי אתא רב דימי אמר, אמרי במערבא: רבי מאיר אכל תחלא ושדא שיחלא לברא.			
13		Rava expounded: "What is written, <i>I went down to the nut grove to see the budding of the vale. (Song 6:11)</i> ? Why are words of Torah compared to a nut? To tell you that just as a nut, even though it is dirtied with mud and filth, its inside is not disgusting, so too a sage, even though he goes rotten, his Torah is not disgusting."	דרש רבא: מאי דכתיב אל גנת אגוז ירדתי לראות באבי הנחל וגו' למה נמשלו תלמידי חכמים לאגוז? לומר לך: מה אגוז זה, אף על פי שמלוכלך בטיט ובצואה - אין מה שבתוכו נמאס, אף תלמיד חכם, אף על פי שסרח - אין תורתו נמאסת.			

14		Rabba bar Rav Sheila came upon Elijah. He said to him, "What is the Blessed Holy One doing?" He said to him "God recites traditions from the mouths of all the sages, but God does not recite from the mouth of Rabbi Meir." "Why?" he said to him, "Because he learned traditions from the mouth of Aher."	אשכחיה רבה בר שילא לאליהו, אמר ליה: מאי קא עביד הקדוש ברוך הוא? אמר ליה: קאמר שמעתא מפומייהו דכולהו רבנן, ומפומיה דרבי מאיר לא קאמר. אמר ליה: אמאי? - משום דקא גמר שמעתא מפומיה דאחר.			
15		He said to him, "So what? Rabbi Meir found a pomegranate. he ate the inside and threw away the peel." He said to him, "Now (God) says: "Meir, my son, says, "When a human being suffers, the Shekhina—what expression does it say? I am light (=Pained) in my head. I am light in my hand." If this is the way the Blessed Holy One is pained for the blood of the wicked that is spilled, how much the more so for the blood of the righteous that is spilled." (=mSanh. 6:5)	אמר ליה: אמאי? רבי מאיר רמון מצא, תוכו אכל, קליפתו זרק! אמר ליה: השתא קאמר: מאיר בני אומר: בזמן שאדם מצטער שכינה מה לשון אומרת - קלני מראשי, קלני מזרועי. אם כך הקדוש ברוך הוא מצטער על דמן של רשעים - קל וחומר על דמן של צדיקים שנשפך.			
16		Jerusalem Talmud Hagiga 2:1 They said to Rabbi Meir: "If they say to you in that world, "Who do you want to visit? Is it your father or your teacher"? He said to them: "I will approach my rabbi first and afterwards my father." "And will they heed you?" He said to them: "Is it not taught, 'We save the Torah casing with the Torah, and the Tefillin case with the Tefillin'? We save Elisha Aher because of the merit of his Torah."	תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת חגיגה פרק ב אמרון לר"מ אין אמרין לך בההוא עלמא למאן את בעי למבקרה לאבוכ או לרבך אמר לון אנא מיקרב לר' קדמיי ובתר כן לאבא אמרון ליה ושמעין לך אמר לון ולא כן תנינן מצילין תיק הספר עם הספר תיק תפילין עם התפילין מצילין לאלישע אחר בזכות תורתו			